

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-471-9-33>

DIGITAL TECHNOLOGIES OF METASPACE IN THE INFRASTRUCTURE OF THE FINANCIAL MARKET

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ МЕТАПРОСТОРУ В ІНФРАСТРУКТУРІ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Фінансовий ринок є найважливішою складовою сучасної фінансової системи зі своєю філософією, логікою та динамікою розвитку, який відображає взаємодію всіх суб'єктів ринку в структурній трансформації мобілізованих фінансових ресурсів, що спрямовуються на забезпечення потреб держави для оперативного впливати на динаміку руху фінансових потоків між країнами. Роль фінансового ринку як регулятора економічного розвитку держави постійно зростає з огляду на періодичні кризи та потребу у гарантуванні макрофінансової стабільності в Україні. При цьому, процеси фінансіалізації, що визначають геополітичне домінування і зумовлюють динамічну трансформацію простору фінансового ринку, відбувається в умовах геостатичного розвитку фінансових систем з урахуванням як регуляторних функцій держави, так і ринкових механізмів.

Метапростір здійснює значний вплив на хід суспільного прогресу. Їх потужність сприяє використанню фінансового потенціалу країни для економічного розвитку, зокрема покращенню умов перерозподілу ліквідного профіциту в майбутньому. Як і в багатьох економічних процесах, запровадження фінансових інновацій метапростору характеризується дуалізмом: з одного боку, вони створюються для зменшення невизначеності й зниження загроз у фінансовому просторі суб'єктів, а з іншого боку – зумовлюють зміни та бурхливий технологічний розвиток принципів регуляторних важелів фінансового ринку, його інститутів на теренах посилення нестабільності світової економіки. Водночас, інтенсивний розвиток сучасних фінансових технологій метапростору спровокував появу нових фінансових інструментів, які змусили переглянути концепцію функціонування банківської системи та сконструювати FinTech-екосистему, здатну формувати нову платформу фінансового простору під впливом алгоритмів, які координують взаємодію суб'єктів між сегментами ринку, реалізовувати інфраструктуру сервісів для пришвидшення розвитку фінансового ринку та зменшення фінансових ризиків та загроз [2, с. 796].

Функціонування фінансового ринку забезпечується трансфертом потоків фінансових ресурсів через фінансові технології метапростору на національному, субнаціональному та світовому рівнях, які формують модифіковану оцінку фінансових ризиків і здатність до поглинання екзогенних й ендогенних шоків. В межах фінансового ринку найсуттєвіші зміни відбуваються саме в блоці інфраструктури, особливо його технологічної складової, яка спрямована зниженням ризиків фінансових інститутів через FinTech-екосистеми шляхом спрощенням та гарантування безперервності проведення міжбанківських платежів, підвищенням надійності системи розрахунків за борговими цінними паперами, забезпеченням розрахунків за принципом корисності платіжних систем.

Суб'єкти інфраструктури фінансового ринку є ті інститути, які створюють умови для максимально швидкого здійснення операцій фінансових посередників із фінансовими інструментами в FinTech-екосистемі, які надають умови для укладання, обслуговування, супроводження (технічного, інформаційного, юридичного) фінансових контрактів [1]. Головне завдання елементів інфраструктури – забезпечувати максимальну ефективність і своєчасне виконання угод, які укладають на фінансовому ринку [4].

В інфраструктуру фінансового ринку включають суб'єктів платіжних систем, депозитаріїв, реєстраторів, торговців цінними паперами [7, с. 639]. З точки зору «публічного інтересу», реформування інфраструктури фінансового ринку повинно відбуватись у двох напрямках: на мікрорівні – регулювання трансакційних витрат і діяльності посередників, а також на макрорівні – фокусування на структурі ринку й подоланні системного ризику через FinTech-екосистему [5, с. 30].

Ринок фінансових послуг є фронт-офісом фінансового ринку, оскільки саме через надання вказаних послуг відбувається формування фінансових інструментів. Фактично фінансовий ринок і ринок фінансових послуг мають спільних суб'єктів – фінансових посередників (банки, страхові компанії, недержавні пенсійні, інвестиційні фонди, тощо), але водночас об'єкти цих двох ринків абсолютно різні [3, с. 204]. Адже для фінансового ринку – це фінансові інструменти, а для ринку фінансових послуг – послуги. Через процес надання останніх (фінансових послуг) фінансові посередники забезпечують виконання базової функції фінансового ринку, яка полягає в перерозподілі фінансових ресурсів в економіці, тим самим створюючи фінансові активи, зобов'язання тощо, що постає базою для формування фінансових інструментів.

Характеристику розвитку фінансового ринку постає, власне, його стан – стабільність чи турбулентність. Чим стабільнішою є ситуація на ринку, тим більше капіталу буде спрямовано через фінансових посередників. Фактично, стан турбулентності фінансового ринку призвів до появи краудфандингових платформ і самого краудфандингу [6, с. 209]. Вони модифікують не просто фінансовий ринок, а формують

інноваційну парадигму діяльності фінансових посередників розвивають фінансові технології метапростору (FinTech-екосистема), приводять до появи колаборативних фінансів, які істотно змінюють операції, що відбуваються в межах інфраструктури фінансового ринку. Такі модифікації постають цілком об'єктивними в умовах сучасного розвитку цифрових технологій метапростору (FinTech-екосистеми), які кардинально змінюють інфраструктуру фінансового ринку, що, безперечно, суттєво впливає на розвиток фінансового упорядкування та діяльність фінансових регуляторів [8, с. 64]. На цих засадах формується новий вид фінансових відносин між економічними агентами, котрі є основними суб'єктами ринку, що створюють через FinTech-екосистему кон'юнктуру колаборативних фінансів, поза межами фінансового ринку, і, таким чином, сприяють ефективному функціонуванню «альтернативних фінансів» без фінансових посередників при здійсненні традиційних фінансових операцій.

Література:

1. Chessell M. Innovation Ecosystems – an IBM Academy of Technology study. IBM. 2008. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_EntrepreneurialEcosystems_Report_2013.pdf/
2. Дудинець Л. А. Розвиток фінансових технологій як чинник модернізації фінансової системи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 22. С. 794–798.
3. Ijaz S., Hassan A., Tarazi A., Fraz A. (2020). Linking bank competition, financial stability, and economic growth. *Journal of Business Economics and Management*. 2020. Vol. 21(1). Pp. 200–221.
4. Martinez-Jaramillo, S., Molina-Borboa J.-L., Bravo-Benitez B. The role of financial market infrastructures in financial stability: An overview. *Analyzing the Economics of Financial Market Infrastructures*. 2016. P. 20–40. URL: https://www.researchgate.net/publication/322489382_The_role_of_Financial_Market_Infrastructures_in_Financial_Stability_An_Overview
5. Михальчинець Г. Т. Інфраструктура фінансового ринку України: основні тенденції розвитку. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Економіка*. 2018. Вип. 2(10). С. 28–34.
6. Патласов О.Ю., Грахов А.А. Краудфандинг і мережа P2R: прогноз взаємодії та альтернативного фінансування в умовах кризи. *Науки про людину: гуманітарні дослідження*. 2016. Вип. 4(26). С. 204–218.
7. Trusova, N.V., Hryvkiivska O.V., Melnyk L.V., Gerasymova O.V., Tereshchenko M.A. The risks of payment systems of banking institutions of Ukraine. *Universal Journal of Accounting and Finance*. 2021. Vol. 9(4). Pp. 637–652.
8. Волосович С.В., Василенко А.В. (2019). Regtech в екосистемі фінансових технологій. *Modern Economics*. 2019. № 15. С. 62–68.